

EN STAD BLIR TILL

Hamburg bygger ut. Mitt i staden byggs nya stadsdelen Hafen City. 6 000 lägenheter och 45 000 arbetsplatser - allt endast ett stenkast från centralstationen. Men kommer Hafen City att bli en integrerad del av staden? Lösningen kan vara satsningar på kultur.

TEXT: XXXX FOTO:XX

de flesta storstäder står inför samma problem: det finns för lite plats. Staden lockar allt fler, men innerstaden är oftast redan färdig och svår att bygga ut. För Hamburg uppstod ett gyllene tillfälle att lösa problemet i slutet på 1990-talet. Frihamnen flyttade till andra sidan floden Elbe och plötsligt stod ett område på 120 hektar tomt, mitt intill stadens historiska centrum.

Planeringen av en ny stadsdel kallad "Hafen City" drog igång. Projektet innebär den största förändringen av en innerstad i Europa och en utökning av stadens centrum med 40 procent.

Hafen City ska vara ett föredöme och Hamburg vill visa att staden med sina knappt två miljoner invånare spelar i samma liga som betydligt större städer. Det sparas med andra ord inte på krutet. De sammanlagda investeringarna uppgår till 100 miljarder kronor. Internationella storheter som Rem Koolhaas, Herzog & de Meuron och Richard Meier bidrar alla med projekt.

Efter tio års arbete står den västliga delen av projektet klart. Kontrasten till de angränsande lagerkvarteren kunde knappast vara större. På ena sidan ett hundra år gammalt system med höga lagerhus i tegel utmed kanaler. På den andra en modern stad i stål, glas och glänsande vit betong.

Att bygga en ny stadsdel är i sig en svår uppgift. Den stora utmaningen ligger dock i att integrera den med den redan befintliga staden. Risken är stor att det hela blir en konstgjord ö. Kommer Hamburg lyckas där så många andra städer gått bet? – Skillnaden här är det fantastiska läget och den höga kvaliteten. Ambitionen är att skapa urbanitet och det märks, säger Franka Kühn från Hafen City Hamburg.

Enligt henne är det inte bara ett stort byggnadsprojekt utan

ett försök att definiera om begreppet "city".

– Vi bygger en innerstad. Inte en plats för folk att arbeta eller bo utan en plats för bostad, arbete, fritid och kultur.

Just kultur som nyckel till ett levande kvarter är något planerarna bakom Hafen City trycker på. Redan idag finns flera museer och mindre gallerier i kvarteret. Ett maritimt museum på tio våningar, ett bilmuseum med en samling unika prototyper och ett centrum för amerikansk kultur ritat av Richard Meier & Partners. Mer är på väg och mest spännande är Science Center av Rem Koolhaas/OMA. I form av ett 70 meter högt "O" ska byggnaden symbolisera en port till en värld av vetande - ett försök att få alla som somnade under fysiklektionerna att bli intresserade av teoretiska ämnen.

men främst representeras kulturen genom konserthallen Elbphilharmonie, Hafen Citys och snart hela Hamburgs nya symbol. Den 110 meter höga byggnaden av den schweiziska arkitektduon Herzog & de Meuron är placerad ovanpå en gammal lagerbyggnad. Den nya delen bärs upp av pelare inne i byggnaden och ser ut att sväva fritt.

Fasaden består av 1100 element i glas med olika böjning som alla målats med ett raster av punkter. Det gör att varje del släpper igenom och reflekterar olika mängder ljus, något som har både tekniska och estetiska fördelar. Dels sparar det energi och minskar risken för att störa skeppens radar, dels skapar det en imponerande illusion av ett segel som trätts över byggnaden. Eller vågor från floden nedanför som letat sig upp på fasaden.

Herzog & de Meuron själva förklarar det dock med nyktert schweiziskt synsätt. Fasaden är helt enkelt resultatet av lång utveckling och noggranna studier.

XXXX. xxxxxx.

XXXX. xxxxxx.

XXXXXX, XXXXXX

XXX XXX

XXXX XXXXXX

”BÅTARNAS TUTANDE MÅ VARA STÄMNINGSFULLT UNDER EN PROMENAD UTMED KAJKANTEN, INTE MITT I EN KONSERT.”

en 85 meter lång böjd rulltrappa leder upp till ett öppet torg på taket av den gamla lagerbyggnad. Ovanför svävar huvudsalen med plats för 2150 personer, ett hotell, restauranger och även lägenheter.

En extremt välplanerad betongkonstruktion omsluter huvudsalen så att inget ljud kan komma in eller ut. Ett måste med tanke på att hamnen ännu befinner sig runt knuten. Båtarnas tutande må vara stämningfullt under en promenad utmed kajkanten, inte mitt i en konsert.

hafen city är stora satsningar med stora namn. Elbphilharmonie har potential att bli ett musikaliskt och geografiskt landmärke likt operahuset i Sydney. Men alla är inte imponerade. Gesa Ziemers undervisar om kultur och stadsplanering vid Hafen City Universität som inriktar sig på studier av framtidens metropoler.

– Kulturen som idag finns i Hafen City ar en monokultur. Så kallad högkultur finns representerad, framförallt genom Elbphilharmonie. Men det finns mycket mer i Hamburg som inte ges någon plats.

Inte heller arkitekturen i sig anser hon vara spännande nog.

– Det finns en del bra exempel, men generellt är allt för enhetligt, menar hon.

Enligt henne finns det bara en lösning. Det måste till mer och varierande kultur, först då kommer stadsdelen att leva upp.

– Det är alltid fullt av folk, men de ar alla turister. Hamburgarna har anna inte upptäckt Hafen City.

elbphilharmonie har blivit en av tysklands mest omskrivna byggnader. öppnandet skjuts ständigt fram och kostnaderna har skenat iväg från 77 miljoner Euro till astronomiska 460 miljoner. Bygget symboliserar alltså både en stads satsning på kultur och arkitektur, men också Hafens exklusiva karaktär.

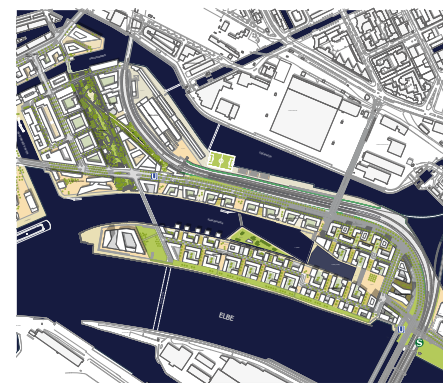
De lägenheter som står klara idag riktar sig nämligen till dem med stora plånböcker. Samtidigt är en viktig tanke med Hafen City att binda samman de fattiga delarna på södra sidan floden med Hamburgs centrum. även i det ska konsten och kulturen spela en viktig roll. Nyligen klubbades planerna för östra Hafen City som ska bli ett ”kreativt kvarter” med billigare lägenheter och utrymmen för konstnare och andra med kreativa yrken. Fysiskt ska norra och södra sidan knyts ihop med bron ”Living Bridge”, en bro med lägenheter över Elbe inspirerad av Ponte Vecchio i Florens.

det talas idag mycket om att ”bygga stad” och rent tekniskt ar det just vad Hafen City lyckats med. En stad har vuxit fram där det tidigare stod rader av containrar staplade på varandra. Men spektakulära konserthus och lägenheter räcker inte, trots det centrala läget.

– Det tar helt enkelt tid för ett kvarter att uppstå. Om tio, kanske tjugo år kommer vi att se resultatet, säger Gesa Ziemers.

Nyligen grundades den första sportforeningen i Hafen City, doppt efter piraten Storbecker. En liten händelse som knappast uppmärksammas, men ett viktigt steg i skapandet av en stadsdel. ■

FLACKA TRAPPOR. Gert Wingårdh ar nöjd med husets flacka trappor. Men mer än så får man inte säga om huset, eftersom allt är hemligt.

HAFEN CITY

Stadsdelen Hafen City består av tio kvarter.

Hela området utgör 120 ha, något mindre än Kungsholmen i Stockholm. Alla hus står på pålar och befinner sig 8 meter över vattenytan för att vara skyddade från de återkommande översvämningarna.

Det finns över en mil kajpromenader i stadsdelen.

Det byggs även en ny, komplicerad tunnelbanelinje i stadsdelen som till stora delar går under vatten.